

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
ВИРОБНИЧА ФАРМАЦЕВТИЧНА ПРАКТИКА з ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ
ТА ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОПКИ**
для здобувачів вищої освіти 5 курсу денної форми здобуття освіти
освітньої програми “Клінічна фармація”
спеціальності “226 Фармація, промислова фармація”
галузі знань “22 Охорона здоров’я”
другого (магістерського) рівня вищої освіти

ВИКЛАДАЧІ

КІРЕЄВ
Ігор
Володимирович

clinpharm@nuph.edu.ua

БЕЗУГЛА
Наталія
Петрівна

clinpharm@nuph.edu.ua

ВЕСТРОВА
Катерина
Вікторівна

clinpharm@nuph.edu.ua

1. Назва закладу вищої освіти та підрозділу: Національний фармацевтичний університет, кафедра клінічної фармакології та клінічної фармації

2. Адреса кафедри: 61057, Харків, вул. Пушкінська, 27.

3. Веб-сайт кафедри: <https://clinpharm.nuph.edu.ua>

4. Інформація про викладачів:

Кіреєв Ігор Володимирович

Завідувач кафедри клінічної фармакології та клінічної фармації, доктор медичних наук, професор.

Безугла Наталія Петрівна

Доцент ЗВО кафедри клінічної фармакології та клінічної фармації, кандидат медичних наук, доцент.

Ветрова Катерина Вікторівна

Асистент кафедри клінічної фармакології та клінічної фармації, кандидат фармацевтичних наук, доцент.

5. Консультації: в дистанційному форматі згідно розкладу.

6. Анотація освітньої компоненти: виробнича фармацевтична практика з фармацевтичної інформації та фармацевтичної опіки забезпечує закріплення практичних умінь та навичок роботи з медичною документацією, пошуку та аналізу інформації щодо лікарських засобів, комунікації з пацієнтами/представниками пацієнтів, лікарями, медичним персоналом, колегами; аналізу та корекції фармакотерапії; надання фармацевтичної інформації та проведення фармацевтичної опіки в умовах лікувально-профілактичного закладу та аптеки; активної діяльності щодо забезпечення здоров'я і запобігання захворюваності населення, раціонального застосування лікарських засобів.

7. Мета викладання освітньої компоненти: закріплення теоретичних знань з клінічної фармації та фармацевтичної опіки і придбання практичних навичок їх використання в процесі багатопланової роботи клінічного фармацевта в умовах ЛПЗ та аптеки, засвоєння основних принципів медичної етики та деонтології при спілкуванні з пацієнтами/представниками пацієнтів, медперсоналом і колегами-фармацевтами; визначення напрямків і набуття навичок проведення інформаційної і консультативної роботи в ЛПЗ та аптеці.

8. Компетентності відповідно до освітньої програми:**Soft-skills / Загальні компетентності (ЗК):**

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, приймати обґрунтовані рішення.

ЗК4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, вчитися і бути сучасно навченим.

ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК9. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК10. Здатність до вибору стратегії спілкування, здатність працювати в команді та з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності.

ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК12. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

Hard-skills / Фахові компетентності (ФК):

ФК1. Здатність проводити санітарно-просвітницьку роботу серед населення з метою профілактики поширених захворювань, попередження небезпечних інфекційних та паразитарних захворювань, а також з метою сприяння своєчасному виявленню та підтриманню прихильності до лікування цих захворювань згідно з їхніми медико-біологічними характеристиками та мікробіологічними особливостями.

ФК2. Здатність здійснювати консультування щодо рецептурних та безрецептурних лікарських засобів й інших товарів аптечного асортименту; фармацевтичну опіку під час вибору та реалізації безрецептурного лікарського засобу шляхом оцінки співвідношення ризик/користь, сумісності, показань та протипоказань керуючись даними про стан здоров'я конкретного хворого із врахуванням біофармацевтичних, фармакокінетичних, фармакодинамічних та фізико-хімічних особливостей лікарського засобу та інших товарів аптечного асортименту.

ФК3. Здатність здійснювати домедичну допомогу хворим та постраждалим у екстремальних ситуаціях та при невідкладних станах.

ФК4. Здатність забезпечувати раціональне застосування рецептурних та безрецептурних лікарських засобів згідно з фізико-хімічними, фармакологічними характеристиками, біохімічними, патофізіологічними особливостями конкретного захворювання та фармакотерапевтичними схемами його лікування.

ФК5. Здатність здійснювати моніторинг ефективності та безпеки застосування населенням лікарських засобів згідно даних щодо їх клініко-фармацевтичних характеристик, а також з урахуванням суб'єктивних ознак та об'єктивних клінічних, лабораторних та інструментальних критеріїв обстеження хворого.

ФК12. Здатність використовувати у професійній діяльності знання нормативно-правових, законодавчих актів України та рекомендацій належних фармацевтичних практик.

ФК13. Здатність продемонструвати та застосовувати у практичній діяльності комунікативні навички спілкування, фундаментальні принципи фармацевтичної етики та деонтології, що засновані на моральних зобов'язаннях та цінностях, етичних нормах професійної поведінки та відповідальності відповідно до Етичного кодексу фармацевтичних працівників України і керівництв ВООЗ.

9. Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН1. Проводити професійну діяльність у соціальній взаємодії основаній на гуманістичних і етичних засадах; ідентифікувати майбутню професійну діяльність як соціально значущу для здоров'я людини.

ПРН2. Застосовувати знання з загальних та фахових дисциплін у професійній діяльності.

ПРН4. Демонструвати вміння самостійного пошуку, аналізу та синтезу інформації з різних джерел та використання цих результатів для рішення типових та складних спеціалізованих завдань професійної діяльності.

ПРН6. Аргументувати інформацію для прийняття рішень, нести відповідальність за них у стандартних і нестандартних професійних ситуаціях; дотримуватися принципів деонтології та етики у професійній діяльності.

ПРН9. Здійснювати професійну діяльність використовуючи інформаційні технології, «Інформаційні бази даних», системи навігації, Internet-ресурси, програмні засоби та інші інформаційно-комунікаційні технології.

ПРН10. Дотримуватися норм спілкування у професійній взаємодії з колегами, керівництвом, споживачами, ефективно працювати у команді.

ПРН12. Аналізувати інформацію, отриману в результаті наукових досліджень, узагальнювати, систематизувати й використовувати її у професійній діяльності.

ПРН13. Проводити санітарно-просвітницьку роботу у фаховій діяльності при виникненні спалахів інфекційних та паразитарних захворювань.

ПРН14. Визначати переваги та недоліки лікарських засобів різних фармакологічних груп з урахуванням їхніх хімічних, фізико-хімічних, біофармацевтичних, фармакокінетичних та фармакодинамічних особливостей. Рекомендувати споживачам безрецептурні лікарські засоби та інші товари аптечного асортименту з наданням консультативної допомоги та фармацевтичної опіки.

ПРН15. Надавати домедичну допомогу хворим при невідкладних станах та постраждалим у екстремальних ситуаціях.

ПРН16. Визначати вплив факторів, що впливають на процеси всмоктування, розподілу, депонування, метаболізму та виведення лікарського засобу і обумовлені станом, особливостями організму людини та фізико-хімічними властивостями лікарських засобів.

ПРН17. Використовувати дані клінічних, лабораторних та інструментальних досліджень для здійснення моніторингу ефективності та безпеки застосування лікарських засобів.

ПРН24. Планувати та реалізовувати професійну діяльність на основі нормативно-правових актів України та рекомендацій належних фармацевтичних практик.

ПРН25. Сприяти збереженню здоров'я, зокрема профілактиці захворювань, раціональному призначенню та використанню лікарських засобів. Виконувати сумлінно свої професійні обов'язки, дотримуватися норм законодавства щодо просування та реклами лікарських засобів. Володіти психологічними навичками спілкування для досягнення довіри та взаєморозуміння з колегами, лікарями, пацієнтами/представниками пацієнтів, споживачами.

10. Статус освітньої компоненти: Обов'язкова.

11. Пререквізити освітньої компоненти: Освітня компонента «Клінічна фармація та фармацевтична опіка» базується на вивченні здобувачами вищої освіти медичної біології, паразитології та генетики, нормальної фізіології, анатомії людини та основ гістології, мікробіології з основами імунології, патологічної фізіології, основ клінічної медицини, біологічної хімії, фармакології, клінічної фармакології, фармакотерапії з фармакокінетикою, а також блоку хімічних освітніх компонент та технології ліків й інтегрується з ними.

12. Обсяг освітньої компоненти: 180 годин, 6 кредитів ЕКТС.

13. Організація навчання:

Формат викладання освітньої компоненти:

Змістовий модуль 1. Фармацевтичне інформування та фармацевтична опіка в лікувально-профілактичному закладі

Тема 1. Організація роботи відділення стаціонару ЛПЗ та професіональні обов'язки клінічного фармацевта у відділенні стаціонару ЛПЗ.

Тема 2. Інформаційно-консультаційне супроводження раціонального призначення лікарських засобів та оптимізації лікарської терапії пацієнтів в умовах ЛПЗ.

Тема 3. Презентація інформаційних матеріалів про лікарський засіб для лікарів та іншого медичного персоналу ЛПЗ.

Змістовий модуль 2. Фармацевтичне інформування та фармацевтична опіка в аптечному закладі

Тема 4. Організація роботи аптеки та професіональні обов'язки клінічного фармацевта в аптеці.

Тема 5. Інформаційно-консультаційне супроводження відпуску рецептурних і безрецептурних лікарських засобів та оптимізації відповідального самолікування пацієнтів в умовах аптеки.

Тема 6. Презентація інформаційних матеріалів про лікарський засіб для фахівців практичної фармації у аптечному закладі.

14. Види та форми контролю:

Поточний контроль практичної підготовки здобувачів вищої освіти – перевірка проходження виробничої фармацевтичної практики на базі аптеки (ЗОЗ), прийом і перевірка звітної документації.

Семестровий контроль: усне опитування за результатами проходження виробничої фармацевтичної практики; перевірка практичних навичок виконання професійно-орієнтованих завдань з фармакоеконіміки, що описані здобувачем вищої освіти в звіті; перевірка звітної документації.

Форма семестрового контролю: семестровий диференційований залік.

Умови допуску до семестрового контролю: надання звітних документів з відмітками бази практики, виконання вимог, які передбачені робочою програмою освітньої компоненти.

15. Система оцінювання з освітньої компоненти:

Результати семестрового контролю у формі семестрового диференційованого заліку оцінюються за шкалою ECTS, 100-бальною та чотирибальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Бали з освітньої компоненти нараховуються за таким співвідношенням:

Види оцінювання	Максимальна кількість балів (% від кількості балів за модуль — для змістових модулів)
Модуль 1	
Змістовий модуль 1 - оцінювання тем 1-3: усне опитування за результатами проходження виробничої фармацевтичної практики;	50 (50%)

перевірка практичних навичок виконання професійно-орієнтованих завдань; перевірка звітної документації	
Змістовий модуль 1 - оцінювання тем 4-6: усне опитування за результатами проходження виробничої фармацевтичної практики; перевірка практичних навичок виконання професійно-орієнтованих завдань; перевірка звітної документації	50 (50%)
Семестровий контроль з модуля	100

Самостійна робота здобувачів вищої освіти оцінюється під час поточного контролю та під час семестрового контролю.

16. Політики освітньої компоненти:

Політика щодо академічної доброчесності. Ґрунтується на засадах академічної доброчесності, наведених в ПОЛ «Про заходи щодо запобігання випадків академічного плагіату у НФаУ». Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування викладачем.

Політика щодо відвідування бази практики. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відвідувати базу практики згідно з графіком, після закінчення практики у встановлений термін представити керівникові практики від кафедри звітні документи, дотримуватися етичних норм поведінки.

Політика щодо дедлайнів, відпрацювання, підвищення рейтингу, ліквідації академічної заборгованості. Відповідно до порядку, наведеного в «ПОЛ «Положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти в НФаУ». якщо програма практики не виконана здобувачем вищої освіти з поважної причини, то йому надається можливість проходження практики повторно за індивідуальним графіком у вільний від навчання час. Підвищення рейтингу та ліквідація академічної заборгованості з освітньої компоненти здійснюється здобувачами освіти відповідно до порядку, наведеного в «ПОЛ «Про порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у НФаУ». Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися усіх термінів, визначених кафедрою для оформлення та подання звітних документів з освітньої компоненти. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку – до 20% від максимальної кількості балів за даний вид роботи.

Політика щодо оскарження оцінки з освітньої компоненти (апеляцій). Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження (апеляцію) оцінки з освітньої компоненти, отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про оскарження результатів семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти у НФаУ».

17. Інформаційне та навчально-методичне забезпечення освітньої компоненти:

Обов'язкова література	<ol style="list-style-type: none"> 1) <i>Клінічна фармація</i> : підруч. / І. А. Зупанець, В. П. Черних, І. Г. Купновицька та ін. ; за ред. В. П. Черниха, І. А. Зупанця, І. Г. Купновицької. – Харків : Вид-во НФаУ : Золоті сторінки, 2013. – 912 с. 2) <i>Симптоми та синдроми в практичній фармації. Принципи терапії</i> : навч. посіб. для студентів фармац. ф-тів вищ. мед. (фармац.) навч. закл. освіти / І.А. Зупанець, С.Б. Попов, Ю.С. Рудик та ін. ; за ред. І.А. Зупанця, В.П. Черних. — Харків : Золоті сторінки, 2018. — 112 с. 3) <i>Практикум з фармацевтичної опіки для здобувачів вищої освіти</i> [Електронний ресурс] : для аудиторної роботи здобувачів вищої освіти спеціальності «226 Фармація, промислова фармація» освітньої програми «Фармація», освітнього рівня «магістр» / С. Ю. Штриголь [та ін.], 2022. - 163 с. 4) <i>Клінічна фармація: підготовка до КРОК-2</i> [Електронний ресурс] : практикум / К. О. Зупанець [та ін.], 2021. - 64 с. 5) <i>Довідник еквівалентності лікарських засобів - Rx index®</i> [Текст] / авт.-уклад. І. А. Зупанець [та ін.] ; за ред.: проф. І. А. Зупанця, акад. НАН України, проф. В. П. Черниха, 2020. - 832с. 6) <i>Фармацевтична опіка</i> [Текст] : практ. посіб. / І. А. Зупанець [та ін.] ; за ред.: І. А. Зупанця, В. П. Черних ; НФаУ. - К. : Фармацевт Практик, 2016. - 207с. 7) <i>Протоколи провізора (фармацевта)</i> / розроб.: В.П. Черних, І.А. Зупанець, О.О.
-------------------------------	---

	<p>Нагорна та ін. ; за ред. В.П. Черних, І.А. Зупанця, О.М. Ліщишиної. – Харків : Золоті сторінки, 2014. – 232 с.</p> <p>8) <i>Клінічні дослідження. Терміни та визначення</i> : довідник / за заг. ред. В.М. Коваленка, І.А. Зупанця. – Харків : Золоті сторінки, 2016. – 340 с.</p>
Додаткова література для поглибленого вивчення освітньої компоненти	<p>1) <i>Фармацевтична опіка</i> : практичний посібник / І.А. Зупанець, В.П. Черних, С.Б. Попов, В.В. Пропіснова та ін. ; за ред. І. Зупанця та В. Черниха. 3-тє вид., переробл. і доп. – Київ : Фармацевт Практик, 2018. — 224 с.</p> <p>2) <i>Фармацевтична енциклопедія</i> / за ред. В.П. Черних. – 3-тє вид., доп. – Київ : Моріон, 2016. – 1592 с.</p> <p>3) <i>Rx index</i> – довідник еквівалентності лікарських засобів / за ред. І.А. Зупанця, В.П. Черних; 3-тє вид., доп. та переробл. – Київ : Фармацевт Практик, 2019. – 832 с.</p> <p>4) <i>British Medical Association. New Guide to Medicines and Drugs</i>. – 9th ed. – London : Dorling Kindersley, 2015. – 512 p.</p> <p>5) <i>Clinical Pharmacy and Therapeutics</i>. – 6th ed. / Eds Cate Whittlesea and Karen Hodson. – London : Churchill Livingstone, 2019. – 1094 p.</p> <p>6) <i>Applied Therapeutics : The Clinical Use Of Drugs</i> / ed. by Caroline S. Zeind, Michael G. Carvalho. – 11th ed. – New York : Wolters Kluwer ; Lippincott Williams & Wilkins, 2018. – 2379 p.</p> <p>7) <i>Symptoms in the Pharmacy : A Guide to the Management of Common Illness</i>. – 8th ed. / Ed. A. Blenkinsopp, M. Duerden and J. Blenkinsopp. – Oxford : John Wiley & Sons Ltd, 2018. – 405 p.</p>
Актуальні електронні інформаційні ресурси для поглибленого вивчення освітньої компоненти	<p>1) <i>Державний реєстр лікарських засобів України</i> [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.drlz.com.ua. – Назва з екрану.</p> <p>2) <i>Державний формуляр лікарських засобів</i> [Електронний ресурс] / М-во охорони здоров'я України, Центр. формуляр. комітет, Держ. експерт. центр. – Київ, 2022. – Вип. 14. – Режим доступу : https://dec.gov.ua/materials/chinnij-vipusk-derzhavnogo-formulyara-likarskih-zasobiv/. – Назва з екрану.</p> <p>3) <i>Наказ МОЗ № 7 від 05.01.2022 р. «Про затвердження протоколів фармацевта при відпуску безрецептурних лікарських засобів»</i> [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0007282-22. – Назва з екрану.</p> <p>4) <i>Наказ МОЗ України №876 від 18.04.2019 р. «Про затвердження Переліку лікарських засобів, дозволених для застосування в Україні, які відпускаються без рецептів з аптек та їх структурних підрозділів»</i> [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0509-19. – Назва з екрану.</p> <p>5) <i>Наказ МОЗ України №651 від 26.07.2013 «Про принципи належної фармакотерапевтичної практики та запобігання поліпрагмазії»</i> [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0651282-13. – Назва з екрану.</p> <p>6) <i>Наказ МОЗ України №898 від 27.12.2006 (зі змін. і доп., внесеними наказами МОЗ України №778 від 14.09.2010 р., №568 від 06.09.2011 р., №1005 від 29.12.2011 р., № 1197 від 09.11.2016 р., № 996 від 26.09.2016 р.) «Про затвердження Порядку здійснення нагляду за побічними реакціями лікарських засобів, дозволених до медичного застосування»</i> [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0073-07. – Назва з екрану.</p> <p>7) <i>Наказ МОЗ України №455 від 30.05.2013 «Про настанову ВООЗ та МФФ «Належна аптечна практика: Стандарти якості аптечних послуг»</i> [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://www.dec.gov.ua/mtd/normativni-dokumenti/. – Назва з екрану.</p> <p>8) <i>Реєстр медико-технологічних документів</i> [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://www.dec.gov.ua/cat_mtd/galuzevi-standarti-ta-klinichni-nastanovi/. – Назва з екрану</p>
Система дистанційного навчання MOODLE	https://pharmel.kharkiv.edu/moodle/course/view.php?id=4094

18. Матеріально-технічне й програмне забезпечення освітньої компоненти:

Матеріально-технічне забезпечення бази виробничої практики.

Робоча станція R-Line з процесором Intel Core i5-7400 у складі: процесор Intel i5-7400, материнська плата H1 10M-R/C/SI, модуль пам'яті Adata 8GB DDR4 накопичувач 1 TB Toshiba HDWD110UZSVA/відео-карта Gigabyte GV-N1060WF2OC-3GD; персональний комп'ютер №2 R-Line з процесором Intel Core i3-8100; комп'ютер персональний Системний блок VT Computers ЦПУ INTEL Pentium G4400; комп'ютер персональний комплектації 1VT Computers Intel Pentium G4400; мультимедіа проектор SANYO PLC - XU78; веб-камера Defender C-110; гарнітура 504195 Sennheiser Coda PC 3 CHAT; ноутбук ASUS X51L; проектор EPSON EB-X05 (V11H839040); дошка інтерактивна; веб-камера 960-001063 Logitech C270; гарнітура 508328 Sennheiser Coda HC 5 CHAT з розгалужувачем 2*3,5 мм; Microsoft Windows 10, Microsoft Office 2019, Microsoft Windows 10, Microsoft Office 2016.

Набір сервісів для організації онлайн та дистанційного навчання – Google Workspace for Education Standard, тип ліцензії – free license for education, безстрокова. Програма для організації відеоконференцій ZOOM, тип ліцензії – free license for education на 1 рік з можливістю подовження. Модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище.